

Karetmagersvendeprøve med medalje

'Ole, dit uddannelsesforløb har ikke været uden problemer, idet begge dine oprindelige karetmagermestre afgik ved døden. Heldigvis tog Drengsgaard og andre over, og i dag er vi samlet til din svendeprøve. Simon Spies Fonden er stolte over at kunne bidrage til, at stolte danske håndværkstraditioner kan overleve og blive videreført.' Dette var blandt ordene fra Janni Kjær til Ole Jespersen i hendes tale ved svendeprøven for den første danske karetmager i mere end 50 år.

Af Per Ole Schovsbo

Tirsdag den 17. oktober 2006 var karetmagerfagets skuemestre forsamlede på Hjerl Hedes Fri-landsmuseum for at bedømme lærling Ole Jespersens svendeprøve, et hestevognshjul af træ.

Det gik naturligvis godt, Ole opnåede hele 33 af 36 mulige point og fik en meget fortjent bronze-medalje.

Det har ellers været en læretid med mange forhindringer. De to læremestre John Nielsen fra Roskilde og Helge Jakobsen fra Østbirk døde undervejs, så der skulle andre til at føre Ole frem til prøven, fortalte Hjerl Hedes direktør Poul Buskov den inviterede forsamling, der efter en hyggelig frokost med retter efter gamle opskrifter – øllebrød med slæbesild – kartoffelsuppe – og tilsvarende – kl. 13.30 fik resultatet af skuemestrenes overvejelser.

Lidt småligt med en bronzemedalje, synes man, efter at have set svendestykket og medtænkt de to mestre. Skuemestrene kunne godt have givet sølv – men som eneste lærling på holdet er man jo selvsagt årgangens bedste.

Den stolte karetmager viser sit svendebrev og svendestykke. Fra venstre ses: Janni Kjær, E. Palm Greisen, Erik Frydenlund Jensen, Ole Jespersen, Allan Graugaard Jensen, Heine Frederiksen, Per Roswall og Poul Buskov. Foto: Thomas Jespersen

Kreative nybygninger eller gamle kostbare traditioner?

Nu er spørgsmålet så, om fagets nye svend med bronze er til kreative nybygninger, introduktion af nye materialer og effektive arbejdsmetoder, som mange af køresportens lidt barske udøvere tror, de har brug for – eller til videreførelsen af de gamle kostbare traditioner indenfor de gamle former og teknikker, som især hestevognerenes lidt mere romantisk interesserede med høj hat eller bowler lægger vægt på. Altså om vi kan forvente, at Ole går ind for en modernisering af faget eller hellere vil fordybe sig i de kulturhistoriske guldgruber for at bringe tiltrængt klarhed, forståelse og kvalitet ind i bevaringsarbejdet til gavn for nationen, samlerne, museerne og køresporten selv.

De seneste artikler og bøger fra Oles hånd antyder ret kraftigt, at det er den kulturhistoriske fordybelse, der bliver et kendemærke for Oles kommende virksomhed – ligesom Hjerl Hedes udstilling *Karetmagerfaget i fortid og nutid*, som i væsentlig grad skyldes Oles brede historiske viden, indsamling og gode netværk. Flere spændende genoptryk af gamle kataloger er det også blevet til. Senest det originale vognkatalog fra Nikolaj Larsens Vognfabrikker, der udkom på svendeprøvedagen.

Vi glæder os, som Janni Kjær sagde i sin varme tale til Ole og Hjerl Hedes Videns- og Kompetencecenter, der støttes af Simon Spies Fonden og som har gjort Oles uddannelse mulig sammen med Concordia Fonden. Fordi Ole vil kunne løfte den tunge opgave at føre faget videre og uddanne

Per Roswall fra S.K.A.D. overrækker svendebrev til Ole Jespersen.

Foto: Thomas Jespersen

Skuemestrene vurderer Ole Jespersens svendepøvehjul.

Foto: Erik Hjerpsted, S.K.A.D.

nye svende. Men der er jo en grund til, at faget har været på vej til de evige jagtmarker – nemlig svigtende afsætning. Og der skal endog meget godt købmandskab og meget velvillige fonde til at bevare selv et minimum af de gamle danske håndværksfag i de kommende år.

Her tror vi - de indbudte til slæbesildene og øllebrøden - sammen med arkitekt Ib Møller, Dansk Køre Forbunds præsident og iderigt medlem af Videns- og Kompetencecenterets præsidium, at Hjerl Hede er det rette sted. Allerede i 1999 har man således uddannet en bødker, der har god afsætning, og man overvejer efter karetmageren at gå videre med en møllebygger, selvom der er professionelle folk til at tage sig af den stigende efterspørgsel, takket være mange beredvillige fonde og aktive møllelaug.

Vi må så håbe, at den satsning som Ole Jespersen og ikke mindst hans familie har præsteret i to et halvt år, vil få en bred kreds til fagligt og økonomisk at støtte op om Viden- og Kompetencecenterets karetmagerværksted i de kommende år, således at nationens hestevognselskere omsider får etableret et fagligt bevaringsarbejde med kvalitet. Der har været mange mislykkede tiltag i de sidste 30 år – og mange gamle håndværksmestre på gravens rand giver enhver kulturhistoriker nervøse trækninger og søvnløse nætter. To mestre på to år er for mange. Med Ole som svend og snart mester i faget, vil der forhåbentligt gå mange år, inden karetmagerfaget igen bringer os i den samme situation.

Tillykke!

